Europos LIETUVIS

Dvisavaitinis leidinys, leidžiamas nuo 1947.7.25 1998 m. kovo 5 d. Nr. 5 (2447)

Lietuvos gynėjai - Lietuvos statytojai!

Šiandien sukanka aštuoniasdešimt metų nuo tos istorinės valandos, kai tautos atstovai sostinėje Vilniuje paskelbė apie nepriklausomos valstybės atkūrimą. Savo valstybę reikėjo dar pastatyti ir apginti. Išmėginimų kupinas šimtmetis pareikalavo to iš mūsų dar ir ne vieną kartą. Ir šiandien turime ją stiprinti darbais, pilietišku susipratimu, kūryba ir pakantumu. Statykime Lietuvą kiekvieno jos piliečio geros valios įnašu ir kantriai tarkimės dėl neaiškumų. Kelias nėra lengvas, tad padėkime vieni kitiems.

Širdingai sveikinu valstybės šventės proga -

Vytautas Landsbergis
Seimo Pirmininkas

Vilnius, 1998 metų vasario 16 diena

Kun. dr. S. Matulis, MIC, su J. Damaševičiumi

DBLS Kultūros ratelis

Lietuvių namuose
17 Freeland Road, London W5 3HR
Artimiausia požeminė stotis - Ealing Common

Sekmadienį, kovo 8 d., 16.00 val.
rengia

Literatūros - muzikos vakarą

Kovo 11-osios minėjimą
ir laureato rašytojo K. Barėno pagerbimą

Visus maloniai kviečiame atvykti, ypač jaunimą susipažinti su išeivijos lietuvių literatūra

Kun. S. Matuliui - Gedimino ordinas

Iškilmingame Vasario 16-osios minėjime Nottinghame vasario 21 d., kurį ruošė DBLS Nottinghamo skyrius, kun. dr. S. Matuliui buvo įteiktas valstybinis apdovanojimas - Gedimino ordinas. Minėjimą pradėjęs skyriaus pirm. Julius Damaševičius pasveikino visus susirinkusius Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga ir paprašė tylos minute pagerbti mirusiuosius ir kritusius už Lietuvos laisvę partizanus, bei nepriklausomybės kovų dalyvius. Vėliau pakvietė politologą Darių Furmonavičių paskaityti ta proga skirtą paskaitą. D. Furmonavičius kalbėjo apie Vasario 16-osios ir valstybės tęstinumo reikšmę išsivaduojant Lietuvai iš sovietinės okupacijos (sutrumpinta paskaita spausdinama šiame numeryje). Jis padėkojo Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungai 50 metų dirbusiai valstybės tęstinumo darbą. Ypatingai padėkojo kun. S. Matuliui, puoselėjusiam lietuvybę, redagavusiam pasaulio lietuvių tautinės minties katalikų žurnalą 'Šaltinis', kuriam kaip tik sukako 80-metų, tiek pat. kiek ir nepriklausomai Lietuvai.

Tada, DBLS Nottinghamo skyriaus pirmininkas J. Damaševičius žodį suteikė Lietuvos Ambasados Londone patarėjui Audriui Brūzgai. Lietuvos Ambasada Londone yra įgaliota Lietuvos Respublikos Prezidento įteikti kun. dr. Steponui Matuliui, ilgamečiam 'Šaltinio' redaktoriui DLK Gedimino ordiną. Jautrioje ir ypatingai nuoširdžioje poetiškoje A. Brūzgos kalboje, be jokio popierėlio, prisiminti dideli kun. S. Matulio nuopelnai Lietuvai. Jis pažymėjo ypatingai malonų ryšį tarp šių dviejų datų - Lietuvos nepriklausomybės 80-mečio ir kun. S. Matulio 80-mečio. Taip pat pastebėjo, kad valstybė dažnai linksniuoja tų žmonių pavardes, kurie pasirašė svarbius valstybinius dokumentus, tačiau lietuvybės puoselėtojai, kaip kun. S. Matulis, yra valstybei nemažiau svarbūs. Kalbėdamas apie nepriklausomybės atstatymą pasakė, kad be Vasario 16-osios nebūtų ir Kovo 11-osios. Be tų daugybės šeimose išauklėtų Lietuvos patriotų, be visų užsienio lietuvių veiklos nepriklausomybės atkūrimas būtų buvęs neįmanomas. Patarėjas nuoširdžiai dėkojo visiems susirinkusiems už jų darbą Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vardan ir įsegė kun. S. Matuliui Gedimino ordiną.

Atsakydamas kun. S. Matulis gražiai padėkojo, pabrėždamas, kad šis ordinas nėra vien tik jam. Jis yra visiems Nottinghamo lietuviams, tai visų jų veiklos ir paramos pažymėjimas.

Skyriaus pirmininkas pakvietė DBLS Centro valdybos narį direktorių Eimutį Šovą tarti keletą žodžių. E. Šova savo kalboje pabrėžė, kad jo, kaip DBLS direktoriaus pareiga, yra stengtis išlaikyti lietuviškas kolonijas. Savo žodyje Vasario 16-osios proga jis pažymėjo, kad Lietuva kariavo ir su lenkais, ir su bermontininkais, ir su sovietais, bet svarbiausia, kad Lietuvai pavyko išsivaduoti iš Sovietinės Rusijos okupacijos. Prisiminė ir atrąją vergiją, kuomet partizanų lavonai buvo guldomi kaimelių gatvėse, o jų žudikai NKVD'istai ir šiandien nepriklausomoje Lietuvoje nevisi dar nubausti, komunistinė sistema dar nepasmerkta.

Po iškilmingos programos skyriaus pirmininkas pakvietė DBLS Nottinghamo skyriaus moteris įteikti kun. S. Matuliui jų pačių iškeptą šventinį pyragą, bei gėles.

Sekė DBLS skyriaus organizuotos vaišės, tradicinė loterija. Latvių klubas buvo pilnas žmonių. Tautiečiai džiaugėsi, kad aplink bėgiojo ir mažiausioji karta, net 7 vaikučiai.

ELR

Lietuva pasaulyje

Valdas Adamkus - Lietuvos prezidentas

VILNIUS, vasario 26 d. ELTA specialioje laidoje pranešė, kad Lietuva jau turi naują Prezidentą - Valdą Adamkų. Inauguracijos programa prasidėjo iškilmingu Seimo posėdžiu. Po Algirdo Brazausko kalbos, Prezidento priesaiką davė Valdas Adamkus. Priesaiką priėmė Konstitucinio Teismo pirmininkas Juozas Žilys. Naująjį Prezidentą pasveikino Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis. Valdas Adamkus pasakė savo pirmąją Prezidento kalbą. Po iškilmių Seime Lietuvos Prezidentas V. Adamkus su jį lydinčiais asmenimis atvažiavo į Vilniaus arkikatedrą-baziliką. Prezidento inauguracijos iškilmingas Šventas Mišias už Tautos vienybę aukojo Lietuvos vyskupai. Mišioms vadovavo Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis. 'Maldaukime Dievą Kūrėją, kad suteiktų išminties, jėgų ir ryžto mūsų tautos vadovams ir kiekvienam iš mūsų, kad suprastume savo atsakomybę prieš Dievą ir prieš Tėvynę ir negailėtume jėgų kurdami laisvos tautos gyvenimą, pagrįstą tiesa, teisingumu, meile ir sąžiningu darbu', sakė per pamokslą Vilniaus arkivyskupas.

Prezidentas reikalaus sąžiningumo

VILNIUS, vasario 27 d. BNS pranešė, kad pirmojoje spaudos konferencijoje Prezidentas Valdas Adamkus pasakė, kad jis reikalaus sąžiningumo iš kiekvieno tarnautojo visuose lygiuose. 'Prezidento inicijuotas vyriausybės valdymo įstaigų sumažinimas yra tik preliudas gilesnei administracinei reformai', sakė Prezidentas. 'Yra svarbu padidinti piliečių pasitikėjimą valstybe, padidinti tarnautojų atsakomybę ir žmonių galimybes paveikti išrinktus pareigūnus'.

Prezidento inauguracinė kalba

VILNIUS, vasario 26 d. ELTA specialioje laidoje pranešė, kad *p*o Mišių naująjį Prezidentą, kuris yra ir vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas, pasveikino kariuomenė. Arkikatedros aikštėje buvo išrikiuoti visoms ginkluotųjų pajėgų rūšims atstovaujantys kariai. Po Kariuomenės vado generolo leitenanto Jono Andriškevičiaus raporto, A. Brazauskas pristatė Prezidentui V. Adamkui ginkluotųjų pajėgų vadovybę. V. Adamkus pasakė savo inauguracinę kalbą Lietuvos žmonėms. Jis sakė esąs įsitikinęs, kad daugiau Lietuvoje nebus blaškomasi tarp kraštutinumų, nebus ir susipriešinimo, o į XXI amžių 'šalis įžengs pakilusi pilnaverčiam gyvenimui'. 'Tam tėra vienas kelias - santarvė ir bendros, į vieną tikslą nukreiptos, pastangos. Tokia santarvė - politiniai ir žmogiški susitarimai, kurių pagrindinis tikslas ir kriterijus - demokratija, žmogaus gerovės kilimas ir saugus šalies gyvenimas', - teigė jis. 'Esu pasiryžęs būti visų Prezidentu, tartis ir bendradarbiauti su visomis partijomis', - sakė naujasis šalies vadovas Arkikatedros aikštėje. 'Lietuva augs, ji privalo augti. Su ja augsime ir mes. Aš - vienas iš jūsų. Aš - su jumis'.

Prezidento pasveikinimas

VILNIUS, vasario 26 d. ELTA pranešė, kad Prezidentą pasveikino Lietuvos miestų ir miestelių vėliavininkai, o po to V. Adamkui buvo iškilmingai perduoti Prezidentūros rūmai. A. Brazauskas ir V. Adamkus Simono Daukanto aikštėje priešais Prezidentūros rūmus pasirašė perdavimo aktą. Atsisveikinantis Prezidentas įteikė V. Adamkui Didįjį Prezidento antspaudą ir oda įrištą Lietuvos Konstitucijos knygą. Pakeitus ant Prezidentūros stogo vėliavas, nuleistąją atminimui įteikus kadenciją baigusiam A.Brazauskui, aikštėje iš patrankų buvo iššautos trys salvės - už Tautą, už Valstybę, už Prezidentą. Prezidentas Valdas Adamkus taip pat priėmė Gedimino Vagnoriaus vadovaujamos Vyriausybės grąžintus įgaliojimus ir pasirašytu dekretu pavedė Ministrų kabineto nariams laikinai eiti savo pareigas.

Kardinolo laiškas

VILNIUS, vasario 26 d. 'Visi, mylintieji Lietuvos tautą, šiandien dėkojame Dievo apvaizdai už mums suteiktą Jumyse naują mūsų krašto Prezidentą", rašoma Kardinolo Vincento Sladkevičiaus sveikinimo laiške Prezidentui Valdui Adamkui. Dėl pablogėjusios sveikatos Kardinolas negalėjo dalyvauti ketvirtadienį vykusiose Prezidento inauguracijos iškilmėse.

Keturi baliai

VILNIUS, vasario 26 d. Vakare keturiose Vilniaus vietose - Prezidentūroje, Vilniaus Rotušėje, Chodkevičių rūmuose, taip pat Kultūros ir sporto rūmuose vyko Prezidento inauguracijai skirti priėmimai. Juos visus aplankė ir Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma. Per Priėmimą Prezidentūros Baltojoje salėje, kuriame dalyvavo apie 400 garbingų svečių, Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui buvo įteiktos Seimo ir Vyriausybės dovanos. Antruoju savo pasirašytu dekretu apdovanojo kadenciją baigusį Prezidentą Algirdą Brazauską Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinu. Seimo vardu naujajam Prezidentui įteikta viltį ir atgimimą simbolizuojančios Romo Vilčiausko skulptūros 'Užupio angelas' kopija. Vyriausybė Prezidentui padovanojo Stanislovo Kuzmos skulptūrą 'Skarotoji', simbolizuojančią Lietuvos valstybę ir lietuvių tautą. Vakare šventinį fejerverką Prezidentas Valdas Adamkus ir ponia stebėjo iš Prezidentūros rūmų balkono.

Londonas sveikino pirmasis

VILNIUS, vasario 26 d. Naująjį Lietuvos Prezidentą Valdą Adamkų inauguracijos proga pasveikino Didžiosios Britanijos Ministras Pirmininkas Tony Blair. 'Ir kaip bendradarbiauti pasirengusi valstybė, ir kaip Europos Sąjungos narė Jungtinė Karalystė visada suteiks pagalbą pagal savo išgales', - rašė Tony Blair. Šį sveikinimą naujajam Lietuvos Prezidentui V. Adamkui įteikė Jungtinės Karalystės ambasadorius Lietuvoje Thomas Macan.

V. Adamkus atsisakė JAV pilietybės

VILNIUS, vasario 25 d. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus savanoriškai atsisakė JAV pilietybės. V. Adamkaus JAV pasas buvo anuliuotas ir, kaip Lietuvos Respublikos piliečiui, išduota diplomatinė JAV viza.

V. Adamkus susitiko su užsienio Ambasadoriais

VILNIUS, vasario 27 d. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus užgarantavo užsienio šalių Ambasadorius, kad esminės Lietuvos užsienio politikos kryptys lieka nepakitusios. 'Per pastaruosius aštuoneris metus lietuviai daug padarė atstatydami ir įsitvirtindami savo teisėtoje vietoje Europos ir pasaulio tautų šeimoje'. Jis pabrėžė, kad Lietuva atliko didelį darbą reformuodama teisinę sistemą ir koordinuodama savo teisinius aktus bei jų vykdymą pagal Europos Sąjungos reikalavimus. 'Tačiau šis procesas dar nėra pabaigtas ir jis išliks svarbiausia užduotim Lietuvos vyriausybei, įskaitant ir mane, kaip Prezidentą.' Prezidentas pažymėjo, kad ekonomikoje Lietuva pasivijo ir net pralenkė daugelį Centrinės ir Rytų Europos kraštų. Adamkus ragino Ambasadorius savo kraštuose būti ak-

tyviu dalyvavimu tarptautinėse organizacijose.

PLB remia Lietuvą

VILNIUS, vasario 24 d. Seimo rūmuose įvyko PLB valdybos pirmininko Vytauto Kamanto spaudos konferencija. Išrinktajam Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui, pabrėžė V. Kamantas, mes pažadėjome skatinti Europos Sąjungai ir NATO priklausančiose valstybėse veikiančių lietuvių bendruomenių narius, kad jie, kaip tų šalių piliečiai, labiau įtakotų savo vyriausybes palengvinti Lietuvai kelią į šias organizacijas. Prezidento buvo prašoma, kad Lietuva ir toliau remtų išeiviją, jos kultūrines ir švietimo programas.

Posėdžiavo PLB Valdyba

VILNIUS, vasario 25 d. Lietuvių bendruomenės, veikiančios įvairiose užsienio šalyse, galėtų aktyviau remti Lietuvos pastangas būti priimtai į Europos Sąjungą ir NATO, pasakė Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis. Šis klausimas išsamiai buvo svarstomas Vilniuje surengtame Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos posėdyje. PLB valdyba, pasak G. Žemkalnio, taip pat nagrinėjo išeivijos sugrįžimo, jos integracijos į Lietuvos gyvenimą klausimus, labai gerai vertino Vyriausybės nutarimą steigti Informacijos centrą. Šis centras bus didelė parama Pasaulio lietuvių bendruomenei. PLB valdybos posėdyje taip pat kalbėta apie Lietuvos kovų ir kančių istorijos tolesnį leidimą bei platinimą. Jau išleisti penki tomai, bus leidžiamas dar vienas. Labai svarbu, pripažino valdybos nariai, kad ši istorija pasiektų mokyklas, pasiektų jaunąją kartą.

Garbės medaliai Rubackytei ir Dambravai

VILNIUS, vasario 25 d. Lietuvos kultūros ministras Saulius Šaltenis apdovanojo dar du žymius Lietuvos kultūrai asmenis. Garbės medalius 'Už nuopelnus Lietuvos kultūrai' ministras įteikė garsiai pianistei, Europos konservatorijos Paryžiuje profesorei Mūzai Rubackytei bei Lietuvos ambasadoriui Venesueloje Vytautui Antanui Dambravai. Iš viso Lietuvos kultūros ir meno taryba Garbės medalius yra šiemet paskyrusi penkiems Lietuvos kultūros puoselėtojams. Vasario 16-osios išvakarėse apdovanojimai jau įteikti Lietuvos atstovei UNESCO Ugnei Karvelis ir Italijos baltistui, vertėjui Guido Michelini. Medalis taip pat yra paskirtas Lietuvos garbės konsului Zalcburge Peter Kron.

Landsbergis susitiko su Ambasadoriais

VILNIUS, vasario 25 d. ELTA pranešė, kad Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis susitiko su Lietuvos ambasadoriais. Kalbėdamas apie Europos Sąjungos plėtrą, Seimo Pirmininkas teigiamai įvertino asocijuotų narių, jau pakviestų derėtis dėl visiškos narystės ir dar nepakviestų realioms deryboms šalių statusų skirtumo sušvelninimą. Jis sakė tikįs, kad šių metų pabaigoje Europos Komisija rekomenduos Lietuvą derybų pradžiai. Lietuvos parlamento vadovas pabrėžė, jog užsienio politikoje per metus nemažai pasiekta. Tai, jo nuomone, ir Lietuvos diplomatinio korpuso nuopelnas. Lietuva, anot Seimo Pirmininko, parodė naujų iniciatyvų, dinamizmo, atkaklumo. 'Išeinam iš savotiškos Baltijos užkampio izoliacijos', sakė V. Landsbergis. Susitikimo metu V. Landsbergis ragino diplomatus daugiau rūpintis lietuvių bendruomenėmis, aktyviau propaguoti Lietuvos meną bei kultūrą.

Lietuva dalyvaus koalicijoje prieš Iraką

VILNIUS, vasario 23 d. ELTA pranešė, jeigu diplomatiniais būdais nepavyks išspręsti Irako krizės, Lietuva prisijungs prie tarptautinės koalicijos ir sieks užtikrinti, kad Persų įlankoje būtų besąlygiškai laikomasi Jungtinių Tautų Saugumo tarybos rezoliucijų. Tokį pareiškimą paskelbė Lietuvos užsienio reikalų ministerija. Lietuvoje jau formuojama į humanitarinę misiją vyksianti specialistų grupė bei rengiama technika, kurios prireiktų dalyvaujant kariniuose veiksmuose prie Iraką.

Abejotinas Saudargo siūlymas

VILNIUS, vasario 22 d. Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis abejoja, ar tikslinga būtų keisti Europos reikalų ministerijos pavadinimą. 'Visada galima pavadinimus koreguoti, tik ar jis toks esminis, kad dėl jo reikėtų įstatymų pataisas daryti. Net vieną žodį keičiant reikia debatų Seime', - sakė jis. V. Landsbergio manymu, paprasčiau yra susitarti dėl darbo apimties, užduočių ribų, pasidalyti sferomis 'ir nebūtinai tai daryti keičiant pavadinimą'.

Landsbergio vizitas Maskvoje

VILNIUS, vasario 21 d. Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis labai teigiamai vertina įvykusius susitikimus su abiejų Rusijos parlamento rūmų vadovais. 'Šis vizitas daugiau nei pateisino mano lūkesčius. Maniau, kad tai bus tik susipažinimo vizitas, kad pajusiu tam tikrą vėsumą ar distanciją, o iš tikrųjų nebuvo jokio nusistatymo nei Lietuvos, nei mano atžvilgiu', - džiaugėsi Seimo pirmininkas. V. Landsbergis tikisi, jog pokalbiuose su Rusijos Federacijos Tarybos pirmininku Jegoru Strojevu bei Dūmos pirmininko pavaduotoju Sergejumi Baburinu išsakytos abiejų pusių pozicijos 'prisidės prie lankstesnio požiūrio formavimosi bei požiūrio evoliucijos Maskvoje'. 'Požiūriai skirtingi, o priešiškumo nėra, todėl tokių susitikimų reikšmė yra didelė', - mano V.Landsbergis.

Grinius palaidos Lietuvoje

VILNIUS, vasario 19 d. Lietuvoje amžinojo poilsio atguls lietuvių šviesuolių šeima - literatūrologas, menotyrininkas, rašytojas Jonas Grinius (1902-1980) ir jo žmona, visuomenės ir kultūros veikėja, veikli ateitininkė Alina Miliušytė-Grinienė (1916-1998). Urnos su Alinos ir Jono Grinių palaikais iš Vokietijos, Miuncheno atvežtos į Kauną. Vasario 19-osios vakarą Kauno Jėzuitų bažnyčioje šventas Mišias už mirusiuosius aukojo kunigas Vytautas Sadauskas. Vasario 20-ąją Alina ir Jonas Griniai bus palaidoti Kauno Petrašiūnų kapinėse.

Parengė Darius Furmonavičius

Garbės sargyba prie J. Basanavičiaus kapo Rasų kapinėse Vilniuje Vasario 16-ąją.

G. Šovos nuotr.

Vasario 16-osios ir valstybės tęstinumo reikšmė išsivaduojant Lietuvai iš Sovietų okupacijos

Darius Furmonavičius

Vasario 16-oji Lietuvai ir lietuviams pasaulyje yra pati svarbiausia šventė. Šią dieną 1918-aisiais metais Valstybės Taryba vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaipo vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18 - 23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis. Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba, pranešdama apie tai užsienio vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

Kokia gi šio pareiškimo reikšmė? Reikšmingiausi šio Lietuvos Tarybos pareiškimo aspektai yra šie: Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta vadovaujantis savarankiško apsisprendimo teise, atsižvelgiant į Lietuvių konferencijos 1917 m. rugsėjo 18 - 23 d. pareiškimą. Lietuva nebuvo sukurta valstybė, bet atkurta. Lietuvos Tarybos pareiškimas buvo visos tautos pareiškimas, nes Taryba atstovavo Lietuvai. Nepriklausoma Lietuvos valstybė turėjo remtis demokratijos principais. Vilnius vėl turėjo būti Lietuvos sostinė. Lietuvos Steigiamasis Seimas turėjo nulemti Lietuvos valdymo formą bei kokią tarptautinių ryšių politiką ta valdžia imsis vykdyti. Valstybės Taryba paskyrė Prof. Augustiną Voldemarą suformuoti pirmąjį atkurtos valstybės kabinetą. Jo pirmasis tikslas buvo sukurti ginkluotą policiją. Valstybės Taryba taip pat patvirtino valstybinį herbą, vėliavą, himną.

Jaunai Lietuvos respublikai teko sunkus išmėginimas, kariauti su trimis pagrindinėmis jėgomis: sovietine Rusija, atkurta Lenkija ir ginkluotais Bermonto daliniais. Kai 1919 m. Sausio 5 d. Raudonoji armija okupavo Vilnių, Laikinoji vyriausybė pasitraukė į Kauną. Kaune Lietuvos karines pajėgas sutelkė naujasis premjeras Mykolas Šleževičius. Raudonosios armijos veržimasis buvo greitai sustabdytas ir Lietuvos nacionalinė armija stūmė įsibrovėlius. Paskutinės kautynės su Raudonąja armija vyko 1919-ųjų pabaigoje ties Griva, Daugpilio užmiestyje. Šios kovos vedė į taikos derybas su Rusija, ir sutartis buvo pasirašyta Maskvoje 1920 m. liepos 12 d. Rusija be atodairų pripažino Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sekmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisakė nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi Lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu.

Bermontininkai veržėsi į Lietuvą iš šiaurės ir gavo pastiprinimą iš Rusijos baltagvardiečių, vadovaujamų admirolo Kolčako, iš X Vokietijos armijos likučių, bei prie jų prisidėjusiais Vokietijos stovyklose išlaisvintais Rusijos karo belaisviais, susijungusiais su generolo Judeničiaus baltagvardiečių armija. 65,000 bermontininkų traukė per Žemaitiją. Lietuva, atitraukusi labai reikalingus dalinius iš Rusijos fronto, sumanaus vadovavimo dėka sumušė bermontininkus. Šiaurėje padėjo Latvijos daliniai, ir užėmę strateginį geležinkelio mazgą lietuviai laimėjo, atimdami iš priešo daug naudingos karinės technikos. 1919 m. įsikišusi santarvės misija, vadovaujama prancūzų generolo Niesselio pareikalavo, kad bermontininkams būtų leista išvykti į Rytų Prūsiją.

Taip pasibaigė bermontininkų invazija.

Su lenkais buvo sunkiau. 1920 m. vasarą prieš Lietuvos ir tuo pačiu Lenkijos dalinių puolimą bolševikai pasitraukė iš Vilniaus, tada lenkai užėmė Vilnių ir nepasitraukė iki antrojo bolševikų puolimo. Pagal 1920 m. liepos 12 d. Sutartį su Rusija, Vilnius atiteko Lietuvai. Po trijų dienų sovietai išvarė lenkus iš miesto, ir rugpjūčio 26 d. pagal sutartį perdavė Lietuvai, tačiau siena su Lenkija nebuvo išspręsta. 1920 m. spalio 7 d. Suvalkuose Lietuva ir Lenkija, dalyvaujant Tautų Sąjungos karinės kontrolės komisijai, pasirašė paliaubas. Abi šalys susitarė dėl sienos, žinomos kurzono linija. Suvalkai atiteko lenkams, o Vilnius ir Vilniaus kraštas Lietuvai. Tačiau po dviejų dienų lenkų armija, vadovaujama generolo Želigovskio, užėmė Vilnių.

1918 m. kovo 23 d. Vokietija pripažino Lietuvą, bet ne pilnai. Rusija pripažino 1920 m. liepos 12 d. Taikos sutartimi, kitos valstybės - Didžioji Britanija, Prancūzija, Norvegija, Italija, Šveicarija, Švedija, Danija, Nyderlandai, Suomija, Latvija, Lenkija - pripažino iš pradžių Lietuvą tik de facto. Versalio konferencija atmetė Lietuvos vyriausybės prašymą priimti į konferenciją. Panašiai iš pradžių buvo atsisakyta priimti ir į Tautų Sąjungą, kas įvyko šiek tiek vėliau 1921 m. rugsėjo 22 d. Karališkasis tarptautinių santykių institutas taip komentavo: Valstybės būtų norėjusios... išsaugoti teritoriškai vientisą Rusiją, kuri galiausiai būtų grąžinta nepaliesta, jei ten būtų buvusi įvesta kokios nors formos konstitucinė monarchija. 1922 m. liepos 28 d. Lietuvą de jure pripažino JAV, gruodžio 20 d. Didžioji Britanija, Prancūzija, Italija ir Japonija.

Taigi Vasario 16-oji yra vienijanti tautą diena, Lietuvos laisvės kovų simbolis. Ši diena Lietuvos istorijoje tapo įkvepiančia vilties diena ateities kartoms, kovojančioms už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Štai partizanai 1949 metais Vasario 16-ąją sukūrė Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdį, kurio vadovybę sudarė nepriklausomos Lietuvos karininkai. Vyčio, Didžiosios kovos, Vytauto, Tauro, Dainavos, Žemaičių, Kęstučio, Algimanto, Prisikėlimo partizanų apygardos apsijungė į vieningą šiaurės rytų, šiaurės vakarų ir Nemuno karinių sričių vadovę, kurios vadu išrinktas pulk. Juozas Žemaitis. Smulkesnė organizacinė struktūra glaudžiai siejosi su Lietuvos katalikų Bažnyčios parapijomis. Daugelis zakristijonų ir kunigų talkininkavo partizanams. Partizanas Juozas Lukša - Daumantas, prasilaužęs pro geležinę sieną, atnešė savo liudijimus, bei dokumentus, kad Lietuva tebekovoja, prašė radijo laidų į kraštą bei, deja beviltiškai, Vakarų valstybių paramos. Tačiau įkurtas partizanų - nepriklausomos Lietuvos atstovybių ryšys, tapo šaltiniu tikros informacijos apie tai, kas vyksta okupuotame krašte. Partizaninis karas Lietuvoje, buvo svarus argumentas Kersteno kongreso komitetui patvirtinant Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų okupacijos nepripažinimo politiką.

Jei okupuotame krašte Lietuvos valstybės tęstinumas reiškėsi partizanų kovose, jų spaudoje, katalikų Bažnyčios, vienintelės išlikusios organizacijos iš nepriklausomos Lietuvos laikų, veikloje, tai laisvame pasaulyje, valstybės tęstinumą tęsė nepriklausomos Lietuvos atstovybės ir lietuviškos organizacijos, lietuviškos parapijos, spauda ir radijo laidos.

Štai kaip 1946 m. Berne vykusioje Lietuvos pasiuntinių

konferencijoje buvo sutartinai įvertinta Lietuvos tarptautinė padėtis ir numatytos gairės ateities darbui. Nors Lietuva militariškai yra Sovietų Sąjungos okupuota, bet pasaulio politiką lemiančios Vakarų demokratijos Sovietų Sąjungos pretenzijų nėra pripažinusios. Būtina vesti lietuvių kovą dėl laisvės ir nepriklausomybės be jokių kompromisų ir be jokios atvangos ligi galutinio laimėjimo, nepaisant sutinkamų kliūčių ir galimų nepasisekimų. Jau dabar dėti visas pastangas, kad Lietuvos klausimas tarptautiniame forume būtų nuolatos palaikomas gyvas, neleidžiant Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinti nei aktyviai, nei tylomis; ginti jį viešojoj opinijoj, ieškant ryšių su kitomis pavergtomis ar dėl laisvės kovojančiomis tautomis bei tarptautinėmis visuomeninėmis institucijomis. Lietuvos poziciją tarptautinės politikos vyksme ligi Antrojo pasaulinio karo laikyti bei kitiems pristatyti neutralia, dėl ko ji ir tapo Vokietijos ir Sovietų Sąjungos susitarimo auka. Sulig to susitarimo pasėka - Sovietų Sąjungos, nacinės Vokietijos ir vėl Sovietų Sąjungos, neišprovokuota agresija - Lietuva, suorganizuodama atkaklią ir veiklią rezistenciją, įsijungė į sąjunginių Vakarų Demokratijų akciją. Politinei akcijai spartinti, derinti ir vadovauti yra tikslinga turėti vieną bendrą vykdomąjį organą, o taip pat nuolat stiprinti Lietuvos diplomatinių atstovybių veiklą.

Ir iš tiesų, Lietuvos diplomatinės atstovybės buvo ne tik ypatingas reiškinys tarptautiniuose santykiuose, kuomet kraštas okupuotas, o atstovybės tebedirba, bet ir svarbus veikiantis kraštą, jį budinantis faktorius. Daugelis lietuvių šeimų pažymėdavo Vasario 16-ąją okupuotame krašte prie tylomis kalbančių radijo imtuvų, klausydamiesi sunkiai girdimo Lietuvos diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio balso. Ir visada, ta Vasario 16-oji būdavo ypatinga diena. Vilties ir laukimo diena, istorinės atminties ir susikaupimo diena. Sovietiniam režimui užsiliūliavus, kraštas budo, gimė Sąjūdis. Jo pirmąjį suvažiavimą 1988-aisiais atidarė Lietuvos Laikinosios Vyriausybės ministras, laisvės kovų dalyvis, Vytautas Landsbergis - Žemkalnis, Sąjūdžio vadovu išrenkamas jo sūnus Vytautas Landsbergis.

1989 m. vasario 16 d. Iškilmingame Sąjūdžio posėdyje Kauno Muzikiniame teatre buvo paskelbta moralinė Lietuvos nepriklausomybė, lietuviai raginami pasijusti laisvais savo krašto kūrėjais. Iškilmingi minėjimai vyko visoje Lietuvoje. Taučiūnų kaime Kėdainių rajone pagerbtas Povilas Lukšys, pirmasis savanoris žuvęs už Lietuvos laisvę. Alytuje - Antanas Juozapavičius, pirmasis žuvęs karininkas. Kaune šventės išvakarėse Aukštųjų Šančių karių kapinėse vyko įspūdingas ten palaidotų Lietuvos kareivių pagerbimas. Vasario 16-ąją prie atstatytos Laisvės statulos buvo padėtas akmuo iš Šėtos kaimo, kur Lietuvos kariuomenė kovojo su bolševikais. Šie ir daugelis kitų minėjimų buvo svarbūs sugrąžinant į tautos sąmonę laisvės kovų prasmę ir viltį bei pasiryžimą vėl ryžtingai siekti nepriklausomybės atstatymo. Daug kas tą dieną suprato - Lietuva vėl išsivaduos.

Tauta suvokė savo vienybės jėgą. Nepriklausomybės viltis ir iškilminga Vasario 16-oji vedė į Kovo 11-ąją, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą. Ir šiemet, po dešimt metų nuo Lietuvos Sąjūdžio susikūrimo, Vasario 16-oji, iškilmingas Lietuvos nepriklausomybės 80-mečio paminėjimas buvo kertinis akmuo tautiškumui ir vienybei pabrėžti. Kaune nusidriekė sukibusių žmonių rankų grandinė nuo Kauno pilies per senamiestį, Dolelaičio gatve pro Laisvės paminklą ir Nežinomo kareivio kapą, Laisvės paminklą, apjuosė Lozoraičio paminklą, palei Vytauto Didžiojo Universitetą, išėjo į Laisvės alėją ir toliau kilo Parodos kalnu iki Dariaus ir Girėno paminko. Vilniuje, prie signatarų namų, žodį tarė ir Landsbergis ir Brazauskas.

Taigi Vasario 16-oji tęsė, vienijo ir jungė, budino, žadino ir įkvėpė.

Tačiau dabar Lietuva turi vėl naują viltį. Geresnio gyvenimo pačioje Lietuvoje viltį. Labai džiugu, kad Prezidentu tapo Valdas Adamkus, kuris padės šiai vilčiai tapti tikrove, pasidalys patirtimi, sukaupta gyvenant ir dirbant Vakaruose.

Pasaulio lietuvių bendruomenėje

Gudija

Pelesos lietuviškoji mokykla

Gudijos lietuvius gaivina Pelesos lietuviškoji mokykla. Joje mokosi lietuviukai iš įvairių Gudijos vietovių. Mokykla įsigijo erdvias patalpas, turi kompiuterių klasę, gerą biblioteką, kultūros istorijos muziejų, žaidimų sales. Jos bendrabutis teikia paslaugas iš toliau atvykusiems vaikams. Mokytojai apgyvendinami jiems prie mokyklos pastatytuose namuose. Mokyklai vadovauja alytiškis Vytautas Rigaila.

Pelesos mokykla tapo visų Gudijos lietuvių veiklos centru.

Karaliaučius

Paminklas Mažvydui ir Mantui

Susitarta su Karaliaučiaus krašto valdžia dėl paminklų Martynui Mažvydui ir Herkui Mantui. Jiems suplanuoti bus paskelbtas konkursas Lietuvoje, bet vertintojų komisijoje rusai reikalauja rusiškojo Kaliningrado atstovų.

Maskva, Karaliaučiaus kraštą pavadinusi Kaliningrado sritimi, ten jaučiasi kaip namie. Tik Lietuvos Seimo vicepirmininkas Romualdas Ozolas, ten viešėjęs Mažvydo *Katekizmo* 450 m. sukakties minėjime, drįso priminti, kad Potsdamo konferencija Karaliaučiaus krašto nėra atidavusi Rusijai juo naudotis amžinai, ir tą klausimą teks spręsti Europos konferencijoje.

Dzūkija. Zervynų kaimas žiemą *G.Šovos nuotr.*

Vokiečių parama Lietuvai

Kazys Baronas, Vokietija

1944-45 m. daug lietuvių buvo apsistoję Tiuringijos krašte. Vokiečiai gerai prisimena nuo komunizmo bėglius kaip padorius, ramius, draugiškus žmones. Manding, ir Tiuringijos gyventojai gerai atsimena komunizmą (beveik nakties metu įžengė raudonoji armija), nes ir jų kraštą valdė komunizmo šydu prisidengusi SED (Sozialistische Einheits Partei Deutschland - Socialistinė Vokietijos Vienybės partija), kankindama ir į kalėjimus siųsdama partijai priešingus gyventojus.

Susijungę su Vakarų Vokietija, vokiečiai prisiminė taip pat pas juos viešėjusius lietuvius atbėgėlius, prisiminė 1940-41 m. lietuvių neštą komunizmo naštą. Pagelbėti Lietuvos gyventojus nors kukliomis dovanomis, iniciatyvos ėmėsi keli vyrai, radę pritarimą Altenburg, Sonnenberg, Neuhaus apskrityse. Gavę nedidelį autobusiuką, jie jį pakrovė iki pat lubų, paliekant vietą tik 3 palydovams. Ką vokiečiai vežė? Rūbus, vaikams ir suaugusiems, paklodes ir antklodes, įvairius švirkštus ligoninėms ir, be abejo, priedo vaikams saldumynus.

Laimingai pasiekę Gedimino miestą, vokiečiai tuoj pat pasuko į našlaičių namus, kuriuose vaikai iki 17 m. randa gerą priežiūrą ir globą. Už atvežtas vertingas dovanas 1 klasės našlaičiai padainavo lietuviškai ir taip pat spindinčiom akutėm pasakė padėką vokiškai. Tos vaikiškos akutės, tie tarti vokiškai nuoširdūs žodžiai buvo vokiečiams gražiausias atlyginimas už visus kelionės vargus.

Sekantis sustojimas buvo vaikų ligoninė. Čia išdalintas patalas, švirkštai, likę saldainiai. Daktarai džiaugėsi vaistais, kurie labai sunkiai gaunami Lietuvoje.

Trečia vieta - senelių prieglauda. Ir čia vokiečiai susilaukė džiaugsmo ir padėkos žodžių. Mat, gaudami apie $90 senatvės pensijos, jie privalo beveik du trečdalius atiduoti prieglaudai.

Palydovai buvo numatę aplankyti savo gimtinę - Tilžės miestą. Lietuvos pasiuntinybė Bonoje patarė vienos dienos vizą pasirūpinti Vokietijos pasiuntinybėje Vilniuje. Deja, Vokietijos pasiuntinybė Vilniuje savo piliečių neįsileido, o tik kalbėjo per garsiakalbį. Ir Rusijos pasiuntinybėje vokiečiai neturėjo laimės, kadangi dvi dienas ji buvo uždaryta. Rytprūsiečių svajonė - pamatyti gimtąjį miestą neišsipildė.

JAV žydų centras įsteigė savo skyrių Berlyne. Po kelių dienų televizijoje pasirodė tautžudystės filmas, perkeliant žiūrovus... į Lietuvą, Butrimonių kaimą. Senutė Riva Zablockaja rusiškai pasakojo kaip ji 1941 m. rudenį, iš vedamos sušaudyti žydų grupės, pabėgusi su motina į mišką ir taip išlikusi gyva. Riva rodė vietą, paminklą sušaudytiems žydams. Liudininkai - Navasinkas (ir dar vienas) prisimena tas liūdnas dienas. Nufilmuojami lietuviški užrašai - Alytus, Merkinė, Varėna bei iš nuotraukos nufilmuoti su iškeltais šautuvais lietuviai kariškiai - Hilfspolizei (pagelbinė policija), Petro Zelionkos kariška nuotrauka. Jis prisipažinęs, šaudęs žydus. Lietuviškai sako: *Teisti manęs negalima, nes aš 20 m. bausmę atlikau Sibire.* Į vokiečio klausimus jis beveik neatsakydavo, nes kai kurie buvę tiesiog 'juokingi', tik vieną kartą pažymėdamas, kad tai buvęs vokiečių įsakymas. Komentatorius vokiškai nurodė Alytuje, Varėnoje, Merkinėje, Butrimonyse nužudytų žydų skaičių taip pat pažymėdamas, kad Rytų Europos žydų žudynėse dalyvavo 80% vietinės policijos.

Gaila, labai gaila, kad vokiečiai vėl į viešumą iškelia tautžudystę (o gal jie priversti yra?), kaltindami lietuvius, rasdami net 'lietuviškus' SS dalinius, tačiau nematydami, kad didžiausiais vokiečių bendradarbiais buvo Prancūzijos ir lenkų policininkai. Tačiau tų tautų atstovai visuomet aplenkiami, užmirštami. Kodėl?..

Vokietijos Bundestag (parlamente) socialdemokratų frakcijos pirmininko pareigas eina R. Scharping (partijos pirm. yra Oskar Lafontaine). Pasikalbėjime su *Die Welt* laikraščio bendradarbiu Europos Sąjungos reikalu, jis suminėjęs Lenkiją, Čekiją, Vengriją, Rumuniją, Bulgariją, Estiją, aplenkdamas Lietuvą ir Latviją. Pasiunčiau jam laišką, kartu užklausdamas, ar ką tik nepriklausomybę atgavusios Lietuvos ir Latvijos valstybes jis priskirs prie Rusijos, ar visiškai jas išbrauks iš Europos žemėlapio? Gavau laišką su plačiu paaiškinimu ir atsiprašymu. Savo atsakymą R. Scharping taip baigia: *Bundestag SPD (Socialdemokratische Partei Deutschland) frakcija yra už Europos Sąjungos plėtrą į Rytų Europą ir tuo pačiu Baltijos valstybių įjungimą (Aufnahme - priėmimą) į Europos Sąjungą.*

Frankfurto muitinės policija išaiškino tarptautinę cigarečių spekuliantų gaują, konfiskuodama 3,2 milj. neapmuituotų cigarečių Darmstadt-Dieburg apylinkėje (apie 40 km nuo Frankfurt). Suimti keturi lietuviai ir du vokiečiai. Cigaretės buvo atvežtos iš Lietuvos ar Lenkijos. Slapta išpardavus neapmuituotas cigaretes, valstybei būtų padaryta apie $660000 žala.

Ar spekuliantai buvo lietuviai - sunku pasakyti. Turėdami Lietuvos pasus, kuriuos mūsų vyriausybė labai lengvai duoda rusams ir lenkams (tik ne išeiviams lietuviams!), Vokietijos policijos jie laikomi lietuvių tautybės. Panaši istorija ir su 'lietuvaitėm' prostitutėm viešuose Vokietijos namuose. Darant policijai viešų namų patikrinimus, juose randamos iš Lietuvos seniausios moterų profesijos pasaulyje atstovės, suviliotos sąvadautojų gerais uždarbiais 'auksiniuose Vakaruose'. Dviem - 17 ir 18-metėm pavyko pabėgti ir paprašyti globos policijos nuovadoje.

Skriaudžiama lietuviška mokykla

Julius Aukštaitis, 'Vilnijos' draugijos Vilniaus miesto skyriaus pirmininkas, 'Tėviškės žiburiuose' rašo apie Šalčininkų rajono gyvenvietę - Butrimonys.

Butrimonys - 3 km nuo Gudijos sienos, seniūnijos centras, 437 gyventojai (1989 m.). Ambulatorija, rusiška-lenkiška vidurinė mokykla, biblioteka, kultūros namai, medinė šventovė

1944 m. lietuvių kalba buvo uždrausta šventovėje lenkų Armijos krajovos dalinių, kurie po karo terorizavo lietuvius.

Lietuvių kalba buvo niekinama ne tik lenkų, bet ir sovietų valdininkų. Šeštojo dešimtmečio metu buvo uždaryta Butrimonių lietuviška septynmetė mokykla, o jos vietoje išaugo lenkų-rusų vidurinė mokykla.

Šiuo metu daugiau kaip pusė kitakalbių savo vaikus nori leisti į lietuviškas mokyklas, tačiau tam prieštarauja Šalčininkų ir Vilniaus rajonų savivaldybių autonomininkai, neskirdami lėšų naujoms besikuriančioms lietuviškoms mokykloms. Vilniaus apskrities admininstracija ėmėsi iniciatyvos ir Šalčininkų rajone įsteigė 7 pradžios mokyklėles. Atėjusių mokytis į lietuviškas klases būtų daugiau, tačiau lenkiškieji autonomininkai griebėsi kraštutinių priemonių, kad tėvai neleistų vaikų į lietuvišką mokyklą. Pav., už tai, kad Barbara Jurgo leido savo dukrą į lietuvišką klasę buvo atleista iš darbo mokyklos valgykloje. Panašūs grasinimai buvo pateikti ir kitiems tėvams.

Kas sutramdys savivaliautojus Lietuvos valstybėje? Šiandieną į šį klausimą atsakymo neturime. Tuo tarpu mokyklėlė įrengta 'spartiškai': sienos plikos, nei paveikslų, nei žemėlapių, nėra net pakabėlių vaikų drabužėliams...

Mokytoja Daiva Šakėnienė džiaugiasi, kad vaikai jau ją supranta, nors lietuviškai kalbėti dar negali. Mokytoja labai laukia savo pastogės. Mokykla šiuo metu glaudžiasi vienoje iš lenkiškos-rusiškos vidurinės mokyklos klasių. Lietuviškoji mokykla ateinančiais mokslo metais įsikurs buvusioje gyvenvietės valgykloje, kurią dabar apskrities administracija pertvarko. Laukia šios mokyklos ir tėvai, norintys leisti vaikus į lietuviškas klases.

Jeigu kas ištiestų paramos ranką šiai mokyklėlei, jos adresas: Butrimonių lietuviška pradžios mokykla, Butrimonys, Šalčininkų rajonas, Lithuania.

AMBASADOS SKILTIS

Viltingos nuotaikos savaitė Vilniuje

Prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos dieną, o ir visą savaitę Vilniuje vyravo giedra optimizmo ir vilties nuotaika. Daugybė žmonių, suvažiavusių iš visos Lietuvos, entuziastingai sveikino naująjį Prezidentą Gedimino prospekte, Katedros ir S. Daukanto aikštėse. Ypač jaudinančiai, viltingai nuskambėjo jo kalba Katedros aikštėje, ne kartą pertraukta aplodismentų. Daugelis su begaliniu pritarimu ir džiaugsmo ašaromis akyse reagavo į šiuos Prezidento žodžius: 'Turime pažadinti, prikelti ir sutelkti kuriamąsias Lietuvos žmonių jėgas. Užtenka griovimo ir ardymo... Ir palaimintos tebūna gerumo akys, kurios kitame mato brolį... Pykčio, kerštо, godumo, pavydo, įtarumo apsėstas žmogus nėra laisvas... Mes pasisakome už politiniame šalies gyvenime kylančią santarvės pakto idėją, suvokdami ją kaip laisvo žmogaus gyvenimo laisvėje principą... Lietuva augs, ji privalo augti. Su ja augsime ir mes. Aš - vienas iš jūsų. Aš - su jumis.'

Susitikime su Lietuvos ambasadoriais Prezidentas Valdas Adamkus, aukštai įvertinęs savo pirmtako Algirdo Brazausko užsienio politiką, pareiškė, kad jis tęs integravimosi į Europos Sąjungą ir NATO, geros kaimynystės su visomis regiono valstybėmis kursą. Turėjau progos per tą savaitę keletą kartų asmeniškai pakalbėti su Prezidentu. Jis prašė perduoti pačius geriausius linkėjimus Didžiosios Britanijos lietuviams ir reiškė viltį pasimatyti su jais savo vizito į Londoną metu, kuris turėtų įvykti dar šiais metais arba kitų metų pradžioje.

Lietuvos ambasadoriai praeitą savaitę, susirinkę į tradicinę konferenciją, ne tik aptarė tarptautinius reikalus, bet ir susitiko su Seimo pirmininku V.Landsbergiu, Ministru pirmininku G. Vagnoriumi, Parlamento Užsienio reikalų komiteto, Vyriausybės nariais. Daugelyje susitikimų turėjau progos papasakoti apie Didžiosios Britanijos lietuvių politinę, visuomeninę, kultūrinę veiklą, pabrėžti jų vertingas pastangas, įtakojant Didžiosios Britanijos parlamentarus ir politikus, populiarinant LR užsienio politikos siekius.

Malonu painformuoti, kad kovo 11-12 dienomis Europos Konferencijoje Londone dalyvaus Lietuvos delegacija, vadovaujama Ministro pirmininko G.Vagnoriaus. Deja, Premjeras bus Londone tik vieną parą, o Konferencijos darbo programa labai įtempta. Tikėsimės, kad daugiau laiko turės Seimo pirmininkas V. Landsbergis, kuris planuoja apsilankyti Londone šį pavasarį.

Justas V. Paleckis
Ambasadorius

Europos konferencija

Kovo 12 d. Londone bus iškilmingai atidaryta Europos konferencija. 15 Europos Sąjungos valstybių ir vyriausybių vadovų ir jų kolegos iš 11-os narystės ES siekiančių Vidurio ir Rytų Europos šalių ir Kipro susės prie apvalaus stalo Lancaster House rūmuose aptarti visiems rūpimų klausimų. Lietuvai šiame forume atstovaus Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus vadovaujama delegacija.

Skambus 'Europos konferencijos' pavadinimas gali suponuoti mintį, kad tai arba naujas pan-Europinis, į Helsinkio procesą ir ESBO panašus forumas, arba dar vienas Europos Sąjungos struktūrinis padalinys. Iš tiesų, nei viena, nei kita. 1997 metų ES Tarybos Liuksemburge sprendimu, Europos konferencija pakvies visas tikrąsias ES nares ir narystės šioje organizacijoje siekiančias valstybes, kurios 'išpažįsta ES vertybes žmogaus teisių, demokratijos, taikaus kaimyninio sugyvenimo srityse ir yra pasiryžusios kurti Europą, laisvą nuo padalinimų ir praeities sunkumų' kartu spręsti bendras problemas, skatinti ir intensyvinti bendradarbiavimą užsienio politikoje, konkurencinės ekonomikos plėtojimo, nusikalstamumo prevencijos, regioninio bendradarbiavimo, aplinkos apsaugos srityse. Konferencijos rėmuose kartą per metus susitiks valstybių ir vyriausybių vadovai, taip pat numatyti atskiri užsienio reikalų ministrų susitikimai. Aiškesni šio forumo rėmai, matyt, bus nubrėžti inauguracinio susitikimo Londone kovo 12 d. metu, tačiau jau dabar galima numanyti, kad Europos konferencija bus tik konsultacinio pobūdžio susirinkimas, atskirtas nuo ES 'stojimo proceso'.

Kaip tik 'stojimo procesas', kaip sako tos pačios Liuksemburgo išvados, numato konkrečią veiksmų programą valstybėms, siekiančioms įstoti į ES. Lietuva jau dabar rimtai ruošiasi dalyvauti 'stojimo procese', kuriam formaliai startas bus duotas kovo 30 d. Briuselyje.

Čia vertėtų prisiminti dar vieną konkretų žingsnį, kurį žengė Lietuva, realiai artėdama prie ES. Vasario 23 d. įvyko pirmasis Lietuvos - ES Asociacijos Tarybos posėdis. Taryba ir jos suformuoti komitetai nuo šiol atliks pagrindinį vaidmenį, koordinuojant dvišalį Lietuvos ir ES bendradarbiavimą ir Lietuvos artėjimą prie ES standartų.

Tokiu būdu Europos konferencijoje bus aptariami tik bendresni 'darnaus sugyvenimo Europoje' klausimai, bus ieškoma kelių spręsti vieną ar kitą problemą. Skeptikai sako, kad Europos konferencija buvo sugalvota Turkijai, nepakviestai į ES, nuraminti. Šiai atsisakius dalyvauti konferencijoje, visas forumas tampa lyg ir nereikalingu.

Nežiūrint įvairių kritiškų vertinimų, Lietuva yra pasiruošusi aktyviai dalyvauti Europos konferencijos darbe čia Londone ir kitose sostinėse. Premjeras G. Vagnorius bus pasiruošęs kalbėti apie Lietuvos patyrimą ekonomikos restruktūrizavimo, regioninio bendradarbiavimo, aplinkos apsaugos ir kitose sferose. Delegacijos nariai ministrai Algirdas Saudargas, Laima Andrikienė bei aukšto rango diplomatai išnaudos puikią progą susitikti su savo kolegomis iš Didžiosios Britanijos ir kitų Europos valstybių ir pareklamuoti Lietuvą, jos naujausius pasiekimus.

A. Brūzga
Patarėjas

Įvairenybės

Vidutinis amžius

Viduje plonos ir gražios mergaitės yra stora vidutinio amžiaus moteris, laukianti pasirodyti.

***

Vidutinio amžiaus moters pražilę plaukai tampa rudais.

***

Vidutinis amžius prasideda baigiant šukuoti plaukus ir pradedant juos dėstyti.

***

Jauni ir seni turi visus atsakymus. Tarpe jų esantieji - įstrigę klausimuose.

***

Laikas yra geras gydytojas, tik ne grožio specialistas.

***

Pirmąją pusę metų gyvenimo sužlugdo tėvai, o antrąją - mūsų vaikai.

Lithuanian Airlines

NEW SUNDAY SERVICE

From 29th of March ***Lithuanian Airlines*** *will increase its flights from Heathrow to Vilnius to* ***six per week*** *with the introduction of a* ***Sunday service***

1998 Summer schedule

Effective from 29th March

Monday, Tuesday, Wednesday, Friday, Saturday, Sunday
TE452 VILNIUS dep. 13.15 - HEATHROW arr. 15.15
Monday, Tuesday, Friday, Saturday
TE453 dep. HEATHROW 16.15 arr. VILNIUS 20.05
Wednesday, Sunday
TE453 dep. HEATHROW 17.05 arr. VILNIUS 20.55

With the adoption of Central European Time by Lithuania please note new flight timings

BOEING 737 aircraft

Attractive prices for senior travellers

Flight reservations and enquiries
Phone: 0181 759 7323
Fax: 0181 745 7346

Kronika

Nottinghmas

DBLS skyriaus susirinkimas

Kovo mėn. 14 d., šeštadienį, 5 val., 1 Standhill Rd., Latvių klube įvyks DBLS Nottinghamo skyriaus metinis susirinkimas. Bus renkama valdyba ir revizijos komisija, atstovai į DBLS Visuotinį suvažiavimą. Kvorumui laiku nesusirinkus susirinkimas bus atidėtas viena valanda ir po to pravestas, neatsižvelgiant į narių skaičių.

Skyriaus nariams dalyvavimas būtinas

Skyriaus valdyba

Kviečia Nottinghamo 'Židinys'

Maloniai kviečiame tautiečius persikelti prie 'Židinio'. Jei reikėtų, bandytume išrūpinti socialinę išmoką kambariui apmokėti ir mūsų gydytojos dr. Rūtos Furmonavičienės priežiūrą.

Maloniai laukiame.

Kreipkitės į kun. S. Matulį. 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, tel.: 0115-982-1892

TARPTAUTINĖS TINKLINIO VARŽYBOS

Huddersfield Sport Centre, Huddersfield, West Yorkshire dalyvauja **Lietuvos, Anglijos, Škotijos ir Rusijos** rinktinės

Lietuva - Anglija, Penktadienį, kovo 6 d. 19 - 21 val.

Lietuva - Rusija, Šeštadienį, kovo 7 d. 19 - 21 val.

Lietuva - Škotija, Sekmadienį, kovo 8 d. 15 - 17 val.

Naujieji lietuvių namai

Buvo daug kalbėta ir rašyta apie naują lietuvių centrą Ealing'e. Kadangi buvo apstu teigiamų bei neigiamų apibūdinimų, tai tuos namus, sukėlusius tiek polemikos, buvo įdomu asmeniškai pamatyti.

Išlipau iš požeminio traukinio 'Ealing Common' stotyje. Man buvo duoti nurodymai kaip juos surasti: perėjus per pagrindinę gatvę (Uxbridge Road) ir truputį paėjus po kairę bus Wolverton Gardens, kuria pasiekiama Inglis Road, o ten, pirma gatvelė po kairę, jau ir Freeland Road. Galbūt teko žingsniuoti virš 5 minučių, bet dešimties nereikėjo.

Naujieji namai iš lauko pusės atrodo mažoki, bet tai pasirodo yra klaidinga - viduje jie yra daug didesni ir, tik įėjus, suteikia gana malonų įspūdį - namai yra šviesūs ir švarūs. Pirmojo aukšto patalpos - raštinė, įsikūrusi spaustuvė, susirinkimų salė - atrodo yra pakankamo dydžio; daug erdvesnių galbūt ir nebereikalinga - mūsų gretos pamažu retėja. Dar yra kambarys mokyklai, virtuvė, būsimasis baras, ir kt. Į antrą arba trečią aukštą nuveža liftas, o jei kas dar nori pamiklinti kojas, yra laiptai. Kambariai su televizoriais, ten galima ir kavos pasigaminti, bet juose dušų nesimatė - tie, kaip ir tualetai, yra atskirai. Atrodo, kambariai yra užlaikomi švariai. Svarbu, kad atsirastų reguliarių pajamų namams išlaikyti.

Prieš namus yra maža aikštelė mašinoms palikti.

Aplamai, pirmas įspūdis buvo gana geras. Dar pora žodžių atvykstantiems iš kitų vietovių: važiuojant Piccadilly Line žiūrėkit, kad nenuvežtų į Heathrow - imkite traukinį į Rayners Lane arba Uxbridge. Antra linija - District Line - pasirinkite traukinį į Ealing Broadway.

V. Lukšys

Skautiškuoju keliu

Šie metai lietuvių skautų pasaulyje yra ypatingi - švenčiame skautų įkūrimo 80-metį. Nors pirmieji žingsniai buvo padaryti 1917 m. Voroneže, tačiau pirmas lietuvių skautijos vienetas Lietuvoje buvo įsteigtas Vilniuje 1918 m. spalio 1 d. Pradininkas buvo Petras Jurgelevičius.

Šį jubiliejų švęsime Lietuvoje, JAV, Anglijoje ir visur, kur gyvuoja lietuvių skautų vienetai. Po ilgų nesugyvenimų Lietuvoje, skautai pagaliau susitvarkė ir galutinai turime dvi skautų sąjungas: Lietuvos Skautiją ir Lietuvos Skautų sąjungą. Lietuvos Skautija yra tapusi Pasaulinės Skautų organizacijos nare. Tikimės, kad su laiku skautai Lietuvoje susijungs į vieną šeimą - kaip ir dera. Lietuvių Skautų sąjungos Europos rajonas (išeivijoje) linki sėkmės ir vienybės skautams Lietuvoje.

Lietuvos Skautijos tautinė stovykla įvyks 1998 m. liepos 17-27 d.d. Alytaus apskrityje, Nemunaityje.

Lietuvos Skautų sąjungos jubiliejinė stovykla įvyks 1998 m. liepos 1-15 d.d. Vilniaus 'Miško saloje'.

Lietuvių Skautų sąjungos (išeivijos) VIII Tautinė stovykla įvyks 1998 m. rugpjūčio 8-22 d.d. Treasure Valley, Paxton, Massachusetts, JAV.

Lietuvių Skautų sąjungos Europos rajono stovykla įvyks 1998 m. liepos 25 - rugpjūčio 1 d. skautų kalnelyje, Lietuvių sodyboje, Pickett's Hill, Bordon, Hants, Anglijoje.

Kiek galimybės leis, Europos rajono skautai pasistengs dalyvauti visose stovyklose, nes dalyvavimas skatina draugystę ir palaiko veiklos ryšius.

Europos rajono skautai yra dėkingi už šiais metais pirmąją finansinę paramą stovyklai ir žurnalui *Budėkime.* £65 iš 'Vyties' klubo Bradforde ir ilgametės skautų rėmėjos Derby ponios V. Šližienės, kuri paskyrė £30 skautų veiklai ir £30 *Budėkime.* Nuoširdžiai dėkojame visiems už nenuilstamą paramą skautams.

Sekantis vadijos posėdis įvyks Nottinghame, Židinyje balandžio 4 d. 13.00 val. Visi skautai, rėmėjai ir pritariantys yra maloniai kviečiami dalyvauti šiame posėdyje.

Sveikinimas

Kun. dr. S. Matulis, MIC, Nottinghamo Židinio vedėjas, ilgametis *Šaltinio* redaktorius, skautų rėmėjas, arkyv. Jurgio Matulaičio veiklos tyrinėtojas ir Nottinghamo 'Gintaro' choro dalyvis atšventė savo 80 m. sukaktį vasario 21 d. Šis jubiliejus buvo apvainikuotas DLK Gedimino ordinu, kurio įteikimas buvo paskelbtas Vasario 16 minėjimo metu Londone.

Šia proga Lietuvių Skautų sąjunga tiesia skautišką ranką gerbiamam kun. dr. Steponui Matuliui ir linki geriausios sveikatos ir sėkmės ateityje.

Lietuvių Skautų sąjungos Europos rajono vadija

Lietuvos kėglių federacija

Lietuvos kėglių (Bowling) federacija kviečia kėglių sporto entuziastus dalyvauti VI Pasaulio lietuvių sporto žaidynių kėglių turnyre. Turnyras vyks *Kauno Undinės* laisvalaikio praleidimo centre (Jonavos g. 40) birželio 28-29 d.d. Dalyvių skaičius neribojamas. Pareiškas dalyvauti individualinėse ar komandinėse varžybose siųsti Kūno kultūros ir sporto departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės: Žemaitės 6, Vilnius 2676. Tel: 00 370 2 655555; faksas 00 370 2 233221; arba Lietuvos Kėglių federacijai: Jonavos 40, Kaunas 3000. Tel: 00 370 7 264252; faksas 00 370 7 200549. Lietuvos Kėglių federacija suteiks jums visą papildomą informaciją apie varžybų tvarką.

Kauno Undinės laisvalaikio praleidimo centre yra įrengti AFM firmos 4 kėglių takai ir iki žaidynių žadama dar kelis jų įrengti.

Skaitytojų laiškai

Dar kartą 'Eilinis skaitytojas'

DBLS Centro valdyba ir *Europos lietuvio* redakcija gavo barti dėl 'Eilinio skaitytojo' tariamai jų prašymu parašytų komentarų. Tai neteisybė, ir Centro valdybą šį sykį reikia išteisinti. Todėl vėl nenoriai imu rankon eilinio rašytojo plunksną.

V. Juras straipsnio 'Demokratijos pabaiga DBLS' kopiją gavau asmeniškai Lietuvos ambasadoje Londone per susitikimą su Lietuvos kultūrininkais sausio 15 d. Žinodamas, kad norima jį išspausdinti, nieko neprašomas ir neraginamas sugalvojau objektyvumo dėlei parašyti komentarą iš kito matymo taško. Kadangi, mano nuomone, mūsų vietinėje politikoje yra per daug asmeniškumų, nutariau neminėti jokių pavardžių, net ir savo. Tegul argumentai kalba už save. Skaitytojų naudai taip pasitaikė, kad straipsnis ir mano komentarai buvo kartu patalpinti *EL Nr. 3* š.m. vasario 5 d. Dėl mano pastabų negalima kaltinti Centro valdybos.

Su plunksna rankoje norėčiau išreikšti dar vieną eilinę nuomonę. Man ir daugeliui kitų tautiečių labai negraži ir nemaloni staigmena buvo ta Anglijos Aukštajame Teisme iškelta byla. Nuo to, atrodo ir prasidėjo DBLS 'karo stovis'. Kad tai buvo neapgalvotas žingsnis galima spręsti iš to, kad byla neatnešė jokių rezultatų - tik išlaidų. Trintis tebesitęsia.

Esu tikras, kad mes visi norime tik gero mūsų Sąjungai ir jai dirbame su gera valia. Galime nesutikti su kitų pasiūlymais ir nuomonėmis, bet nederėtų oponentų kaltinti makiavelizmu ir sąmokslais.

Centro valdybą galima ir reikia kritikuoti. Be abejo, praeityje kritikos kartais būdavo per mažai. Bet po 50 metų reikia ir kantrybės: negalime reikalauti staigių permainų tuoj pat. Manau, kad būtų daug naudingiau aptarti ir dalykiškai nagrinėti įvairius pasiūlymus - kartais sutinkant ar nesutinkant - vietoj asmeniškų puolimų, boikotų ir įtarinėjimų. Tai būtų maloniau ir eiliniams skaitytojams, o vienu iš jų lieka ir

Paulius Tričys, Londonas, 1998.2.28 d.

Kronika

Bradfordas

Nepriklausomybės šventė

Šįmet lietuviai, kur tik jie bebūtų švenčia 80 m. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo jubiliejų.

Pirmas pasaulinis karas išardė Rusijos ir Vokietijos imperijų galią. Lietuvoje veikusio Išsilaisvinimo judėjimo atstovai, susirinkę 1917 m. Vilniuje, išrinko Lietuvos Tarybą, kuri 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Jos sąstatą sudarė 20 žymių veikėjų. Aktą pirmuoju pasirašė dr. J. Basanavičius.

Nemažiau svarbi data yra ir 1990 m. kovo 11-oji - Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo po 50 metų sovietų okupacijos. Bet galima tvirtai teigti, kad be Vasario 16-osios, neturėtume ir Kovo 11-osios.

Per dešimtmečius išeivijoje minėjome Vasario 16-ąją. Tautiečiai susirinkdavo kolektyviai atiduoti pagarbą žuvusiems ir kankinio mirtimi mirusiems už Lietuvos laisvę.

Ir todėl vasario 22 d., sekmadienį, Bradfordo ir apylinkės lietuviai, kaip daugel metų prieš tai, susirinko 'Vyties' klubo salėje Vasario 16-osios minėjimui. Buvo laikai, kai tokiomis švenčių progomis, atvykdavo pora šimtų žmonių. Deja, gyvenimo tėkmė pasisavino jau didelę dalį bendruomenės, ir mūsų skaičius kasmet vis mažėja.

Dienos paskaitoje, kuri buvo pateikta lietuvių ir anglų kalbomis, klausytojai buvo pavedžioti po garbingos Lietuvos istorijos lobynus. Buvo primintos, Lietuvos sąžinę graužiančios liūdnos datos, kai atsiradus nepriklausomybės priešui, patriotinei Lietuvos kariuomenei nebuvo leista pakelti ginklą. Nesipriešinimo politika neišgelbėjo tautos. priešingai - skatino jos žudymą. Partizaninis karas ir dešimtmečių bėgyje jaunų kartų pasyvus pasipriešinimas sutelkė tautą laisvo gyvenimo siekiui, kurį apvainikavo 1990 m. Kovo 11 dienos aktas.

Paskaita baigta Lietuvos didvyrio V. Landsbergio įsimintinais žodžiais: Be valstybės būtume tik bevardis būrelis žmonių vandenyje, kuriam lemta skęsti ir ištirpti su Lietuvos vardu. Priešingai - turime ir vietą pasaulyje ir atsakomybę už ją, ir teisę į ateitį.

Toliau buvo paskaityta eilėraščių. Akordeonu pritariant, padainuota sutartinių. Pabaigoje pagarbiai ir su įsijautimu sugiedotas Lietuvos himnas. Dalyvao apie 45 žmonės.

Po to dalyviai buvo šeimininkų pakviesti pasivaišinti kugeliu ir kitais užkandžiais ir išgerti kavos.

Rengėjai nuoširdžiai dėkoja prisidėjusiems minėjimą rengiant, o taip pat visiems atsilankiusiems.

Nuotaikingi pasikalbėjimai tęsėsi ištisą vakarą. Kai atėjo laikas skirstytis, žmonės jautėsi linksmi, lyg pajaunėję, ir grįžo kiekvienas vėl į savo kasdienybę.

K. Kaktavičius

Boltonas

Estų šventė

Vasario 24 d., antradienį, Latvių klube, Boltono ir apylinkės estai atšventė savo 80-sias nepriklausomybės paskelbimo sukaktuves. Į šį minėjimą buvo pakviesti ir vietiniai latvių ir lietuvių pirmininkai - J. Zakis ir H. Vaineikis.

Vakarą pravedė iš Leicesterio atvykęs estų pastorius E. A. Aaviksaar. Po jo kalbos ir estų tautos himno kalbėjo latvių 'Dauguvas Vanagi' pirmininkas J. Zakis. Po jo H. Vaineikis estams perdavė Boltono ir Manchesterio lietuvių sveikinimus ir savo trumpoje kalboje jis juos ragino ir toliau tęsti patriotišką darbą ir palaikyti klausius ryšius su savo kaimynais ne tiktai išeivijoje, bet ir Baltijos pakrantėje.

Lietuvių pirmininko kalba, kaip dažnai ir praeityje, buvo priimta labai šaunioje ir draugiškoje nuotaikoje.

Buvo gerai užkąsta ir gražiai pasivaišinta.

Elagu Eesti!

ELR

Londonas

Centrinio skyriaus metinis susirinkimas

Kovo 22 d., sekmadienį, 14.00 val Lietuvių namuose, 17 Freeland Road, London W5 3HR šaukiamas DBLS Centrinio skyriaus metinis susirinkimas. Kvorumui laiku nesusirinkus, susirinkimo laikas bus atidėtas 30 minučių, o po to susirinkimas įvyks ir bus laikomas galiojančiu. Prašome visus skyriaus narius, kurie gali, susirinkime dalyvauti.

K. Tamošiūnas

DBLS Centrinio skyriaus valdyba

Dalis DBLS Derby skyriaus veikliųjų ponių

Kronika

Derby

Skyriaus susirinkimas

Pranešame, kad sekmadienį, kovo 22 d., 14.00 val., Ukrainiečių klube, 27 Charnwood Street, Derby šaukiamas DBLS Derby skyriaus metinis susirinkimas.

Susirinkime bus renkami skyriaus valdomieji organai bei atstovas į DBLS ir LNB Visuotinius suvažiavimus Londone. Be to, dar bus diskutuojami skyriaus organizaciniai bei kiti reikalai.

Visus skyriaus narius, akcininkus ir kam tik svarbu lietuviški reikalai, kviečiame į susirinkimą gausiai atsilankyti.

Dalyviai bus pavaišinti kavute bei kitais skanumynais.

Skyriaus valdyba

Paminėta garbinga 50 metų sukaktis

Skyriaus nariai ir svečiai net iš tolimesnių apylinkių, didžiai įvertindami DBLS Derby skyriaus 50 m. veiklos sukaktį, pasinaudojo vasario 15 d. pavasariško oru ir gausiai susirinkę į Ukrainiečių klubo patalpas, sudarę net 34 asmenų vieną lietuvišką šeimą, atšventė Derby skyriaus įsteigimo bei jo gyvavimo 50 m. garbingą jubiliejų.

Ilgametis skyriaus pirmininkas Juozas Levinskas tolerantišku įvadu pasveikino dalyvius ir pabrėžė, kad yra džiugu matyti gausiai susirinkusius narius, kurių tarpe matėsi ir jaunimas, siekiantis eiti tėvų, dauguma iškeliavusių amžinybėn, paliktomis pėdomis. Jis priminė, kai prieš 50 m. kelių Derby lietuvių iniciatyva gimė DBLS Derby skyrius. Daug buvo nuveikta per tuos 50 m. Veikė F. Ramonio vedamas choras, vaidintojų būrelis, šalpos komitetas ir kt. Bendrauta su įvairiomis organizacijomis: LAS, skautais. Minėtos visos tautinės-valstybinės šventės. Tuo metu turėta daugiau negu 200 narių. Tylos minute jis paprašė pagerbti amžinybėn iškeliavusius, bet amžinai likusius mūsų širdyse skyriaus steigėjus ir narius, kuriem neteko sulaukti šio garbingo skyriaus jubiliejaus. Baigdamas, J. Levinskas perdavė DBLS CV pirmininko J. Alkio sveikinimus ir linkėjimus sulaukti šimtmečio.

Bronius Zinkus savo žodyje vaizdžiai prisiminė skyriaus steigėjus ir sakė, kad yra jų gyvų kitose šalyse.

J. Levinskas pravedė pasikalbėjimą skyriaus veiklos reikalais. G. Zinkienė informavo apie susitikimą su *Derby Playhouse* teatro direktorium D. Edwards. Teatras iškvietė *Vilniaus Mažąjį teatrą* gegužės 12-16 d.d. gastrolėms pas save. Vaidinimas vyks lietuvių kalba, o angliškas vertimas bus perduotas prožektoriumi virš scenos. Derby apylinkės lietuviai kviečiami pasinaudoti šia reta proga ir pamatyti lietuvišką spektaklį Anglijoje.

Pokalbiams pasibaigus, dalyviai buvo pakviesti pasistiprinti A. ir M. Tirevičių paruoštais skaniais užkandžiais, kavute ir dar stipresniais gėrimais. Puotą finansavo skyrius, atsidėkodamas nariąms už jų nuolatines pastangas ir darbus. Užkandžiaujant pasižiūrėta 1996 m. Dainų ir tautinių šokių festivalio video juostos, ir pasidalinta praeities akimirkomis, pasiguosta dabartimi ir ateities viltimi.

Trys jaunosios kartos atstovai įstojo į skyrių. Sveikiname. Tai yra mūsų gyvenimo pastangų ir veiklos tąsa - pakaitalas į dausas iškeliavusių narių.

Pasibaigus gražiam jubiliejaus paminėjimui, skyriaus valdyba susitinko A. ir M. Tirevičių 'bakūžėje' pasitarimui. Nutarta skyriaus metinį susirinkimą šaukti kovo 22 d. Ukrainiečių klubo patalpose. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Iki malonaus.

J.M.

Manchesteris

DBLS skyriaus susirinkimas

Šeštadienį, vasario 7 d., 18.00 val. DBLS Manchesterio skyrius šaukia MLS klube (121 Middleton Road) metinį susirinkimą, kuriame valdyba ir revizijos komisija padarys pranešimus, nagrinės skyriaus reikalus, bus renkama valdyba 1998 metams ir atstovas į DBLS suvažiavimą.

Narius prašome būtinai dalyvauti.

Skyriaus valdyba

A.a. Ona Ramonienė

Vasario 5 d. šv. Onos senelių priežiūros namuose nuo plaučių vėžio mirė Ona Ramonienė, sulaukusi 81 m. amžiaus.

Ona gimė 1916 m. liepos 10 d. Šarkių kaime, Saldutiškio valsčiuje, Utenos apskrityje, ūkininko šeimoje. Baigiantis karui atsidūrė Vokietijoje ir 1947 m. atvyko į Angliją. Dirbo tekstilėje, galiausiai iki pensijos 8 metus dirbo prekių sandėlyje. Apsivedė, bet šeimos nesusilaukė. Jos vyras mirė anksčiau. Gyvendama Oldhame, Manchesteryje, įsijungė į organizacinę veiklą. 1974 metais iškėlė mintį įsteigti Moterų ratelį, kuris buvo pavadintas *Rūtos* vardu, buvo jos vicepirmininkė ir vėliau pirmininke, nare. Priklausė Manchesterio Lietuvių klubui, parapijai, DBLS (paskutiniais metais Manchesterio skyriui). Rėmė šalpą ir lietuvišką veiklą, domėjosi spauda. Lietuvoje ir Anglijoje liko tolimesnės giminės. Manchesterio lietuvių bendruomenė apgailestauja netekusi veiklios narės.

Pomirtines apeigas St. Chad's bažnyčioje ir Blackley krematoriume atliko kan. V. Kamaitis. Laidotuvėse dalyvavo 34 žmonės, jų tarpe ir anglų. ML klube Bernatavičiai laidotuvių dalyviams paruošė arbatėlę.

Tegul, Ona, tavo siela ilsisi ramybėje - Manchesterio ir apylinkės lietuviai.

Nepriklausomybės minėjimas

Vasasrio 14 d. DBLS Manchesterio skyrius surengė ML klube Vasario 16 - Kovo 11 d. minėjimą. Dalyvavo vietos ir apylinkės tautiečiai.

Minėjimą atidarė ir pravedė skyr. pirm. A. Podvoiskis, pasveikino susirinkusius ir padėkojo už atsilankymą į minėjimą. H. Vaineikis perskaitė Boltono latvių bendruomenės ir Pabaltijo (estų, latvių ir lietuvių) komiteto sveikinimą Lietuvos nepriklausomybės 80-mečio proga. Pirmininkas perskaitė Lietuvos ministro pirmininko G. Vagnoriaus šiai progai skirtą žodį ir supažindino su V. Landsbergio kandidatūrai į Lietuvos prezidentus remti aukų, pajamų ir išlaidų apyskaita.

Šiam minėjimui apibūdinti prelegentas A. Bruzgys trumpai iš atminties nusakė Lietuvos praeitį, ilgą rusų okupaciją ir priežastis, kurios privedė prie 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės paskelbimo bei 22 metus trukusį pažangų Lietuvos gyvenimą. Taip pat 1940 m. rusų ir vokiečių okupacijas ir grįžimą rusų su skaudžiomis pasekmėmis tautai bei pakartotai paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d. Nors Lietuva turi įvairių sunkumų, ji vėl gyvuos. Už tartą žodį jam paplota.

Progai skirtus eilėraščius padeklamavo V. Bernatavičius ir A. Bruzgys. Pabaigoje sugiedotas Lietuvos himnas. Po minėjimo buvo visi pavaišinti užkandžiais.

Albino Rimeikio gimtadienis

Vasario 16 d. Albinas Rimeikis, aktyvus bendruomenės narys, sulaukė 72 m. amžiaus. Tą dieną jis vaišingai paminėjo savo gimtadienį draugų ratelyje ML klube.

Dalyvių vardu jį pasveikino klubo pirmininkas ir įteikė visų pasirašytą sveikinimo kortelę. Po to išgerta į Albino sveikatą ir palinkėta *Ilgiausių metų.*

Užgavėnių vakaras

Tradicinį Užgavėnių vakarą MLS klubas surengė vasario 21 d. Šeimininkė B. Kupstienė vaišino iškeptais gardžiais blynais ir kitais skanumynais.

Likome dėkingi klubui už suruoštą vakarą ir progą pasilinksminti ir pasižmonėti

A. P-kis

Europos Lietuvis - (The European Lithuanian) - A Fortnightly Lithuanian Newspaper
Published by Lithuanian Association in Great Britain Ltd and Lithuanian House Ltd
Redakcijos ir administracijos adresas:
Lithuanian House, 17 Freeland Road, London W5 3HR, Great Britain. Tel. 0181 896 0355; Fax. 0181 896 0939.
E-mail:elietuvis@lith.demon.co.uk
Prenumerata: D.Britanijoje £20; Europoje £30; visur kitur pridedamos papildomos pašto išlaidos. Čekį išrašyti: Lithuanian House Ltd.
Skelbimų kaina: £5 už vieną skiltelės colį arba iš anksto susitarus su administracija.
Redaguoja redakcinė kolegija. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai grąžinami tik susitarus. Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjų nuomonę. Už įdėtą skelbimų turinį nei leidėjai nei redakcija nesiima atsakomybės.

Aukos 'Europos lietuviui'

£10 - A. Briedis, D. Gečas, P. Urbonas, B. ir G. Zinkai (vietoj gėlių a.a. O. Ramonienei). £7 - V. Vasaitis. £5 - J. Barzdil, R. Jaloveckas, J. Dirvonskis, J. Beinoras, A. Buzas. £3 - K. Bendoraitis. £2 - J. Tarulis.

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

Pataisos

'Europos lietuvio' Nr. 4 M. Barėnienės straipsnyje *Lietuva anglų spaudoje* turi būti sekančios pataisos: vietoj ... dr. Vytautas Landsbergis - dr. Vitautas Landsbergis; vietoj ... kalba lietuviškai Lietuvoje ir Amerikoje (2500000) - (2750000).

Europos lietuvio Nr. 4 išspausdinome Ričardo Skyriaus eilėraštį. Turėjo būti Ričardo Skiriaus. Už klaidą atsiprašome.

ELR

LYNES atsiprašo

Atsiprašome DBLS Derby skyriaus valdybos už klaidingai paskelbtą pranešimą LYNES 23, kuriame buvo minėta, kad skyrius švęs Vasario 16-os minėjimą vasario 15 d. Tikrumoje tą dieną įvyko DBLS Derby skyriaus 50 m. jubiliejinės sukakties paminėjimas.

Dar kartą atsiprašome už šią klaidą.

V. Gasperienė
LYNES redaktorė

Kronika

Hamphire

Hampshire skyriaus susirinkimas

Sekantis Hampshire skyriaus susirinkimas įvyks Lietuvių sodyboje, šeštadienį, kovo 7 d., 15.00 val., ir bus išrinkta naujoji valdyba arba patvirtinta laikinoji.

Norintieji įstoti į šį skyrių prašomi kreiptis į sekretorę sekančiu adresu: 7 Chestnut Court, Hendon Rd., Bordon, Hants GU35 0TY, arba telefonu 01420 489778, arba atvykti į skyriaus susirinkimą.

Skyriaus valdyba

Birminghamas

Skyriaus susirinkimas

Kovo 14 d. 12.00 val. S. Štarkos namuose 48 Willows Rd., Mosley, Birmingham įvyks DBLS Birminghamo sk. metinis susirinkimas. Bus renkamas atstovas į DBLS Visuotinį suvažiavimą ir aptarti kiti skyriaus reikalai.

Kviečiame visus narius atsilankyti.

Skyriaus valdyba

Wolverhamptonas

Skyriaus susirinkimas

DBLS Wolverhamptono skyrius šaukia metinį skyriaus susirinkimą šeštadienį, kovo 7 d., 13.00 val. A. Petkevičiaus rezidencijoje 'Fistral', McBean Rd., Wolverhampton.

Visus skyriaus narius ir svečius prašome atvykti ir dalyvauti susirinkime.

Skyriaus valdyba

Lietuvių namams Londone
reikalingi
Reziduojantys vedėjai
sugebantys prižiūrėti namus,
aptarnauti viešbučio klientus,
atlikti administraciją bei
galintys susikalbėti
lietuviškai ir angliškai
Atlyginimas pagal sutartį
Kreiptis: L.N. Direktorius
Lietuvių namai
17 Freeland Road, London W5 3HR
Telefonas: 0181 896 0355

Pamaldos

Birminghamas

Kovo 8 d., 15.00 val., 96 Bradford St., šv. Onos bažnyčioje įvyks šv. Mišios, bei Vyginto Kuncės ir Jurgitos Molevičiūtės sutuoktuvės.

Derbyje - Bridge Gate

Kiekvieną trečią šeštadienį - 14.00 val.

Eccles

Kovo 8 d., 12.15 val.

Lietuvių sodyboje

Headley Park, Pickett's Hill, Bordon Hampshire GU35 8TE

Sekmadieniais 11.00 val.

Londone, šv. Kazimiero bažnyčioje

21 The Oval, E2 9DT (rytinėje miesto dalyje, prie Hackney Road).
Telefonas: 0171 739 8735.

Pamaldos sekmadieniais: 9.00 val. lotyniškai ir angliškai, 11.00 val. tik lietuviškai.

Šiokiadieniais šv. Mišios 8.00 val. ryte.

Artimiausia požeminė stotis - Bethnal Green, Central Line.

Nottinghame - Židinyje

16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH. Telefonas: 0115 982 1892.

Pamaldos šiokiadieniais 8.00 val. ryte. Sekmadieniais - 11.15 val.

GUNNEL TRAVEL SERVICES LTD
Offer the following air-fares to Vilnius

Lithuanian Airlines	
from Heathrow	**£250.00**
(price reduction for pensioners, 6 months valid ticket with free return date change	
Austrian Airlines	**£255.00**
SAS	
from Manchester/Newcastle	**£315.00**
from Glasgow	**£315.00**

all above prices do not include Departure Tax or Travel Insurance (not compulsory)
For further information and bookings, please contact
Gunnel Travel Service Ltd
45 Woodthorpe Road, Hadleigh, Suffolk IP7 5JB
Tel. 01473 828855 Fax. 01473 828866